

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 19. januarja 2006*

V zadevi C-240/03 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča, ki je bila vložena 28. maja 2003,

Comunità montana della Valnerina, ki jo zastopajo P. De Caterini, E. Cappelli in A. Bandini, odvetniki, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

pritožnica,

drugi stranki v postopku sta

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopata C. Cattabriga in L. Visaggio, zastopnika, ob sodelovanju A. Dala Ferra, odvetnika, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka na prvi stopnji,

* Jezik postopka: italijanščina.

Italijanska republika, ki jo zastopa I. M. Braguglia, zastopnik, ob sodelovanju G. Aiella, avvocato dello Stato, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

intervenientka na prvi stopnji,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi A. Rosas, predsednik senata, J. Malenovský, S. von Bahr, A. Borg Barthet in A. Ó Caoimh (poročevalec), sodniki,

generalna pravobranilka: J. Kokott,
sodni tajnik: R. Grass,

na podlagi pisnega postopka,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 3. marca 2005

izreka naslednjo

Sodbo

- ¹ S pritožbo je Comunità montana della Valnerina (v nadaljevanju: CMV) predlagala razveljavitev sodbe Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti z dne 13. marca 2003 v zadevi Comunità montana della Valnerina proti Komisiji (T-340/00, Recueil, str. II-811, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), kolikor je to z navedeno sodbo

deloma zavrnilo njeno tožbo na razveljavitev odločbe Komisije Evropskih skupnosti C(2000) 2388 z dne 14. avgusta 2000 o ukinitvi finančne pomoči Usmerjevalnega oddelka Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada (EKUJS), ki ji je bila odobrena z odločbo Komisije C(93) 3182 z dne 10. novembra 1993 (v nadaljevanju: odločba o ukinitvi in odločba o odobritvi), v okviru poskusne izvedbe in predstavitve dveh projektov gozdnih, kmetijskih in prehrabnih programov na območjih sekundarnih hribovskih območjih (v nadaljevanju: projekt).

I – Pravni okvir

- 2 Svet Evropskih skupnosti je 24. junija 1988 sprejel Uredbo (EGS) št. 2052/88 o določbah za izvajanje Uredbe (EGS) št. 2052/88 glede koordinacije dejavnosti različnih strukturnih skladov med seboj in z Evropsko investicijsko banko ter drugimi finančnimi instrumenti (UL L 185, str. 9).
- 3 Členi od 14 do 16 Uredbe Sveta (EGS) št. 4253/88 z dne 19. decembra 1988 o izvedbi Uredbe (EGS) št. 2052/88 o usklajevanju dejavnosti različnih strukturnih skladov med seboj ter intervencijami Evropske investicijske banke in drugih obstoječih finančnih instrumentih (UL L 374, str. 1), spremenjene z Uredbo Sveta (EGS) št. 2082/93 z dne 20. julija 1993 (UL L 193, str. 20, v nadaljevanju: Uredba št. 4253/88), vsebujejo določbe o obravnavanju prošelj za finančno pomoč iz Strukturnih skladov, pogoje za upravičenost do finančne pomoči in nekatere posebne določbe.

4 Uredba št. 4253/88 vsebuje v členu 21 določbe glede plačila navedene finančne pomoči, v členu 23 določbe glede finančnega nadzora in v členu 24 določbe glede zmanjšanja, ustavitve ali ukinitve te pomoči.

5 V tem oziru člen 24 te uredbe določa:

„1. Če izvedba dejavnosti ali ukrepa ne upravičujeta dela ali celote finančne pomoči, ki je bila zanju dodeljena, Komisija ustrezno preuči primer v okviru partnerstva, tako da od države članice oziroma organov, ki ji ta določi za izvedbo dejavnosti, zahteva, da predložijo pripombe v določenem roku.

2. Po tem pregledu Komisija lahko zmanjša ali ustavi pomoč za zadevno dejavnost, če pregled potrdi obstoj nepravilnosti ali pomembno spremembo, ki vpliva na samo naravo ali pogoje za izvedbo dejavnosti ali ukrepa in za katero odobritev Komisije ni bila zahtevana.

3. Vsak neupravičeno prejeti znesek, ki ga je treba povrniti, se vrne Komisiji. Nepovrnjeni zneski se v skladu s finančno uredbo in na način, ki ga določi Komisija po postopkih iz naslova VII, povečajo za zamudne obresti.“

II – Dejansko stanje

- 6 Dejansko stanje tega spora, kot izhaja iz točk od 7 do 30 izpodbijane sodbe, je mogoče povzeti, kot je navedeno v nadaljevanju.
- 7 Junija 1993 je CMV na Komisijo naslovila prošnjo za finančno pomoč za projekt.
- 8 Splošni cilj projekta je bil poskusna izvedba in predstavitev dveh projektov gozdnih, kmetijskih in prehrabnih programov, in sicer prvega naj bi izvedla CMV v Valnerini (Italija) in drugega združenje „Route des senteurs“ (v nadaljevanju: RDS) v Drôme provençale (Francija), z namenom vpeljave in razvoja alternativnih dejavnosti, kot na primer kmečki turizem, vzporedno z običajnimi kmetijskimi dejavnostmi.
- 9 V skladu s členom 1, druga alineja, odločbe o odobritvi, sta bila CMV in RDS „odgovorni osebi“ za projekt. V skladu s členom 2 te odločbe je določeno, da je čas za izvedbo projekta 30 mesecev, torej od 1. oktobra 1993 do 31. marca 1996. Na podlagi člena 3, prva alineja, navedene odločbe so znašali skupni upravičeni stroški projekta 1.817.117 ekujev, maksimalni finančni prispevek Skupnosti pa je bil določen na 908.558 ekujev. V skladu s členom 5 te odločbe sta bila CMV in RDS „naslovnika [le-te]“.

- 10 Priloga I k odločbi o odobritvi je vsebovala opis projekta. V točki 5 te priloge je bila CMV navedena kot „upravičenec“ do zadevne finančne pomoči, RDS pa kot „druga odgovorna oseba za projekt“. V točki 8 te priloge je bil naveden finančni načrt projekta, v katerem so bili porazdeljeni stroški za posamezne dejavnosti v okviru tega projekta. Dejavnosti in njim ustrezni stroški so bili razdeljeni na štiri dele, CMV in RDS sta morala izvesti vsako posamezno dejavnost, predvideno v dveh od teh štirih delov.
- 11 Priloga II k odločbi o odobritvi je določala finančne pogoje za podelitev finančne pomoči. V točki 1 le-te je bilo zlasti opredeljeno, da mora upravičenec do navedene pomoči, kolikor namerava bistveno spremeniti operacije, opisane v prilogi I, o tem predhodno obvestiti Komisijo in pridobiti njeno soglasje. V skladu s točko 2 priloge II je pogoj za upravičenost do te pomoči izvedba vseh operacij, ki so navedene v prilogi I k odločbi o odobritvi. Poleg tega je bilo v točki 4 navedene priloge II določeno, da bo finančna pomoč izplačana neposredno CMV kot njenemu upravičencu, ki se zavezuje, da bo RDS plačal zneske, ki mu gredo. V skladu s točko 5 te priloge je imela Komisija pooblastilo, da za namene preveritve finančnih podatkov glede različnih izdatkov zahteva vsa originalna dokazila ali overjene prepise in jih pregleda na kraju samem ali zahteva, da se ji zadevni dokumenti predložijo. Na podlagi člena 6 priloge II k odločbi o odobritvi mora navedeni upravičenec na voljo Komisiji pet let od njenega zadnjega izplačila hraniti vse izvirne dokumente, ki potrjujejo nastale izdatke. V skladu s členom 7 te priloge Komisija lahko kadar koli od upravičenca do te pomoči zahteva, naj ji predloži poročila o poteku del in/ali doseženih tehničnih rezultatih, in v skladu s točko 8 te priloge mora navedeni upravičenec dati Skupnosti na rezultate, ki jih je dosegel z izvedbo projekta, ne da bi bilo za to lahko zahtevano dodatno plačilo. Končno je v točki 10 priloge II v bistvu navedeno, da Komisija, če eden izmed pogojev iz nje ni spoštovan oziroma so bili izvedene dejavnosti, ki v prilogi I niso navedene, lahko zmanjša, ustavi ali ukine zadevno pomoč in zahteva povrnitev izplačanih zneskov in v takem primeru ima upravičenec do navedene pomoči možnost, da predhodno predloži pripombe, v roku, ki ga določi Komisija.

- 12 V letu 1993 in 1995 je Komisija CMV izplačala dva predujma, in sicer v znesku približno 40 % in 30 % prispevka Skupnosti k projektu. CMV je na to RDS plačala zneske, ki ustrezajo stroškom za dejavnosti projekta, ki naj bi jih ta izvedla.
- 13 Decembra 1994 in junija 1997 je CMV Komisiji predložila prvo poročilo o poteku projekta in o že nastalih izdatkih za vsako posamezno predvideno dejavnost ter končno poročilo o izvedbi projekta. V teh poročilih je CMV med drugim potrdila, po eni strani, da ima dokazila o izplačilih za nastale izdatke, in po drugih strani, da že izvedene dejavnosti ustrezajo tistim, opisanim v prilogi I k odločbi o odobritvi.
- 14 Komisija je 12. avgusta 1997 CMV obvestila, da je začela s splošnim tehničnim in računovodskim pregledom vseh projektov, financiranih na podlagi člena 8 Uredbe Sveta (EGS) št. 4256/88 z dne 19. decembra 1988 o določbah za izvajanje Uredbe (EGS) št. 2052/88 v zvezi z usmerjevalnim oddelkom Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada (EKUJS) (UL L 374, str. 25), spremenjene z Uredbo Sveta (EGS) št. 2085/93 z dne 20. julija 1993 (UL L 193, str. 44), vključno s projektom. CMV je pozvala, naj v skladu s točko 5 priloge II k odločbi o odobritvi predloži seznam vseh dokazil za upravičene izdatke, nastale v okviru izvedbe projekta, in overjene prepise izvirnikov za vsako od teh dokazil.
- 15 Po tem, ko je CMV nanjo naslovila določene dokumente, jo je Komisija z dopisom z dne 6. marca 1998 obvestila, da namerava v zvezi z izvedbo projekta opraviti pregled na kraju samem; pregled je pri CMV potekal od 23. do 25. marca 1998 in pri RDS od 4. do 6. maja 1998.

- 16 Z dopisom z dne 22. marca 1999 je Komisija CMV obvestila, da je v skladu s členom 24 Uredbe št. 4253/88 opravila pregled finančne pomoči za projekt in da so se pri tem pregledu pokazali elementi, ki bi lahko pomenili nepravilnosti, in je zato odločila, da začne postopek, določen v členu 24 in točki 10 priloge II k odločbi o odobritvi. V tem dopisu, katerega kopijo je naslovila tudi na RDS, je Komisija natančno opredelila te različne elemente, in sicer specifično glede dejavnosti, ki naj bi jih po eni strani izvedla CMV in po drugi strani RDS.
- 17 Komisija je z odločbo o ukinitvi, naslovljeno na Italijansko republiko in CMV, ki je bila slednji vročena 21. avgusta 2000, na podlagi člena 24(2) Uredbe št. 4253/88 ukinila finančno pomoč, odobreno za projekt, in od CMV zahtevala povrnitev vseh že izplačanih zneskov.
- 18 V deveti točki obrazložitve odločbe o ukinitvi je Komisija naštela vrsto nepravilnosti v smislu člena 24(2) Uredbe št. 4253/88. Te nepravilnosti so se nanašale po eni strani na dejavnosti, ki jih je izvedel RDS, in po drugi strani na dejavnosti, za katere je bila odgovorna CMV.
- 19 Z dopisoma z dne 14. septembra in 2. oktobra 2000 je CMV od RDS zahtevala povrnitev zneskov, ki ji jih je nakazala za izvedbo projekta. V odgovor na to zahtevo z dne 20. oktobra 2000 je RDS v bistvu navedel, da je po njenem mnenju odločba o ukinitvi neupravičena.

III – Postopek pred Sodiščem prve stopnje in izpodbijana sodba

- 20 CMV 7. novembra 2000 v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje vložila ničnostno tožbo.
- 21 V utemeljitev svoje tožbe je navedla štiri tožbene razloge. Prvi se nanaša na kršitev načel prepovedi diskriminacije in sorazmernosti, ker Komisija zahteve za povrnitev finančne pomoči ni omejila na zneske, ki ustrezajo delu projekta, ki bi ga na podlagi odločbe morala izvesti CMV. Drugi tožbeni razlog se nanaša na napake, ki jih je Komisija storila pri ugotavljanju različnih nepravilnosti, ki se nanašajo na izvedbo dela projekta, za katerega je bila odgovorna CMV sama, ter kršitev dolžnosti obrazložitve in pravic do obrambe. Tretji tožbeni razlog se nanaša na kršitev načela sorazmernosti in člena 24(2) Uredbe št. 4253/88, ker je Komisija zahtevala povrnitev celotne finančne pomoči, odobrene CMV za izvedbo dejavnosti. Končno se v četrtem tožbenem razlogu sklicuje na zlorabo pooblastil. CMV je Sodišču prve stopnje predlagala, naj odločbo o ukinitvi razglasi za nično in Komisiji naloži plačilo stroškov.
- 22 Italijanska republika je v postopku pred Sodiščem prve stopnje intervenirala v podporo CMV.
- 23 Iz spisa pred Sodiščem izhaja, da je bil glede RDS med postopkom pred Sodiščem prve stopnje izveden postopek likvidacije.

- 24 V izpodbijani sodbi je Sodišče prve stopnje odločbo o ukinitvi razglasilo za nično v delu, v katerem Komisija svoje zahteve za povrnitev finančne pomoči ni omejila na zneske, ki ustrezajo delu projekta, ki bi ga na podlagi odločbe morala izvesti CMV sama.
- 25 Sodišče prve stopnje je glede tega poudarilo, da je Komisija sicer res imela možnost določiti glavno odgovorno osebo, ki bi morala ob nepravilnosti povrniti vse izplačane zneske. Vendar je treba po mnenju Sodišča prve stopnje upoštevati to, da ima morebitna obveznost povrnitve finančne pomoči lahko hude posledice za zadevne stranke. Zato načelo pravne varnosti zahteva, da je pravo, ki velja za izvršitev pogodb, dovolj jasno in natančno, da se zadevne stranke lahko brez dvomov seznani s tem, katere so njihove pravice in dolžnosti, in se lahko ravna v skladu s tem, torej, da bi se v navedenih okoliščinah dogovorile, pred dodelitvijo finančne pomoči, o ustreznih instrumentih zasebnega prava, ki jim omogočajo varstvo obojestranskih finančnih interesov. Vendar v obravnavani zadevi odločba o odobritvi ni bila v dovolj jasna, da bi bilo mogoče CMV šteti za izključno odgovorno glede povrnitve predujmov. Iz navedenega razloga zahteva za povrnitev vseh izplačanih zneskov, naslovljena na CMV, krši načelo sorazmernosti.
- 26 Sodišče prve stopnje je v preostalem tožbo zavrnilo in strankam naložilo, naj nosijo svoje stroške. Menilo je, da je Komisija upravičeno zavrnila dokazila o izdatkih, ki jih je predložila CMV, in da je imela posledično pravico zahtevati povrnitev dela predujmov, ki so bili izplačani slednji.

IV – Postopek pred Sodiščem

- 27 CMV je 28. maja 2003 vložila pritožbo na Sodišču.

28 Komisija je 22. avgusta 2003 v odgovoru na pritožbo vložila nasprotno pritožbo.

29 Italijanska republika v okviru postopka s pritožbo ni predložila stališč.

V – Predlogi v pritožbi in nasprotni pritožbi

30 CMV Sodišču predlaga naj:

- razveljavi izpodbijano sodbo v delu, v katerem potrjuje odločbo o ukinitvi, in dokončno razsodi v sporu ter to odločbo v celoti razglasi za nično in
- Komisiji naloži plačilo stroškov.

31 Komisija Sodišču predlaga, naj:

- pritožbo CMV zavrne;

- na podlagi nasprotne pritožbe razveljavi izpodbijano sodbo v delu, v katerem je bila s to razglašena za nično odločba o ukinitvi, „kolikor Komisija svoje zahteve za povrnitev finančne pomoči ni omejila na zneske, ki ustrezajo delu projekta, ki bi ga na podlagi odločbe o odobritvi morala izvesti [CMV] sama“, in
- CMV naloži plačilo stroškov.

VI – Pritožba

³² Nasprotno pritožbo je treba obravnavati pred glavno pritožbo.

A – Nasprotna pritožba

³³ Komisija v utemeljitev svoje nasprotne pritožbe navaja dva pritožbena razloga.

1. Prvi pritožbeni razlog v nasprotni pritožbi

a) Trditve strank

³⁴ Komisija meni, da je Sodišče prve stopnje napačno uporabilo načelo sorazmernosti za položaj, v katerem Komisija na podlagi pravilne razlage odločbe o odobritvi ni

imela nobene diskrecijske pravice. Komisija meni, da je v skladu s to odločbo „upravičenec“ do finančne pomoči bila CMV, RDS pa je bil le drugi subjekt, zadolžen za izvedbo projekta. Ta odločba naj bi od Komisije zahtevala, da v določenih okoliščinah zahteva povrnitev navedene pomoči le od CMV. Zahtevati povrnitev od RDS bi bilo torej nezakonito. Analiza odločbe o odobritvi, ki jo je opravilo Sodišče prve stopnje, naj bi bila nepravilna, saj je le-to, čeprav je preučilo nekatere določbe te odločbe, te analiziralo posamezno, moralo pa bi jih preučiti tudi kot celoto.

- 35 CMV meni, da besedilo določb v prilogi II k odločbi o odobritvi, obravnavanih ločeno ali kot celote, ne ponuja zadevnim strankam enopomenskega in dovolj jasnega okvirja glede njihovih obveznosti in odgovornosti. Poleg tega nikakor ni sprejemljivo, da bi morala Komisija na podlagi odločbe o odobritvi ukrepati le zoper CMV.

b) Presoja Sodišča

- 36 Kot je Sodišče prve stopnje pravilno izpostavilo v točki 52 izpodbijane sodbe, v primeru odobritve finančne pomoči za projekt, za izvedbo katerega je zadolženih več strank, veljavna ureditev ne opredeljuje, od katere od teh strank Komisija lahko oziroma mora zahtevati povrnitev navedene pomoči v primeru nepravilnosti, storjenih pri izvedbi takega projekta s strani ene ali več zadevnih strank.

37 V navedenih okoliščinah je Sodišče prve stopnje v točkah od 54 do 64 izpodbijane sodbe preučilo, ali so bile ob upoštevanju hudih posledic morebitne obveznosti povrnitve finančne pomoči za zadevne stranke, določbe odločbe o odobritvi in njene priloge dovolj jasne in opredeljene, tako da bi CMV kot skrben in poučen subjekt nedvomno morala vedeti, da je v primeru nepravilnosti pri izvedbi projekta, bodisi da je te mogoče pripisati RDS ali njej sami, edina stranka, ki je finančno odgovorna do Skupnosti za celotno odobreno pomoč.

38 Ker je Sodišče prve stopnje pri presoji pravic in obveznosti, ki jih ima na podlagi odločbe o odobritvi vsaka od strank, poglobljeno preučilo, ali je Komisija lahko na tej podlagi le od CMV zahtevala povrnitev zadevne finančne pomoči, ki ji je bila odobrena za dejavnosti, ki jih je izvedla sama oziroma jih je izvedel RDS, trditve Komisije o tem, da je Sodišče prve stopnje tako ali drugačno določbo odločbe o odobritvi le nezadostno upoštevalo oziroma obravnavalo izolirano, ni mogoče sprejeti.

39 Dejansko, kot je to generalna pravobranilka poudarila v točkah 48 in 49 sklepnih predlogov, je Sodišče prve stopnje v točkah od 58 do 64 izpodbijane sodbe prepričljivo obrazložilo, da odločba o odobritvi gledano kot celota ni bila dovolj jasna in opredeljena, tako da bi CMV v primeru nepravilnosti pri izvedbi projekta morala sama nositi finančno odgovornost do Skupnosti. Iz teh točk izpodbijane sodbe po eni strani izhaja, da je Sodišče prve stopnje zadosti preučilo vse trditve Komisije glede razlage odločbe o odobritvi in da je po drugi strani, nasprotno s tem, kar trdi Komisija, preučilo upoštevne določbe v prilogi II k odločbi o odobritvi v okviru celostne presoje te odločbe, vključno z njenimi prilogami.

40 Glede na navedeno je treba prvi pritožbeni razlog v nasprotni pritožbi zavrniti.

2. Drugi pritožbeni razlog v nasprotni pritožbi

a) Trditve strank

41 Komisija trdi, da je Sodišče prve stopnje s tem, da je ugotovilo zatrjevano kršitev načela sorazmernosti, v resnici kritiziralo zatrjevano kršitev načela pravne varnosti, storjeno pri sprejetju odločbe o odobritvi. Zato naj bi prekoračilo objektivni okvir spora, ki mu je bil predložen v odločanje.

42 CMV meni, da Sodišče prve stopnje ni v ničemer kritiziralo odločbe o odobritvi.

b) Presoja Sodišča

43 Najprej je treba omeniti v zvezi s prekoračitvijo pooblastil, da sodišče Skupnosti ne sme odločiti *ultra petita* (glej sodbi z dne 14. decembra 1962 v združenih zadevah Meroni proti Visoki oblasti, 46/59 in 47/59, Recueil, str. 783, 801, in z dne 28. junija 1972 v zadevi Jamet proti Komisiji, 37/71, Recueil, str. 483, točka 12), zato razglasitev ničnost ne sme prekoračiti tistega, kar tožeča stranka zahteva (sodba z dne 14. septembra 1999 v zadevi Komisija proti AssiDomän Kraft Products in drugim, C-310/97 P, Recueil, str. I-5363, točka 52).

44 Iz točke od 55 do 65 izpodbijane sodbe izhaja, da se je Sodišče prve stopnje omejilo na to, da je preverilo, ali je bila odločba o odobritvi dovolj jasna in natančna, tako da je CMV morala vedeti, da bo v primeru nepravilnosti pri izvedbi projekta, bodisi da je te mogoče pripisati RDS ali njej sami, edina stranka, ki bo finančno odgovorna do Skupnosti za celotno odobreno finančno pomoč.

45 Tako v točki 65 izpodbijane sodbe Sodišče prve stopnje šteje, da odločba o ukinitvi s tem, da le od CMV zahteva povrnitev navedene celotne finančne pomoči in se ne ukvarja s tem, kdo je dejansko in neposredno odgovoren za očitane nepravilnosti pri izvedbi projekta, pomeni nesorazmeren ukrep v primerjavi s težavami, ki jih je zahteva za povrnitev celotne že odobrene pomoči povzročila CMV.

46 Iz navedenega izhaja, da Sodišče prve stopnje ni preučilo zakonitosti odločbe o odobritvi, temveč je navedeno odločbo analiziralo z namenom, da bi ugotovilo, ali je Komisija imela pravico zahtevati le od CMV povrnitev celotne zadevne pomoči. S tem ko je Sodišče prve stopnje to storilo, pa ni, v nasprotju s tem kar trdi Komisija, prekoračilo objektivnih okvirjev spora, ki mu je predložen v odločanje.

47 Glede na navedeno je treba drugi pritožbeni razlog v nasprotni pritožbi zavrniti.

48 Glede na vse prej navedeno je treba nasprotno pritožbo Komisije zavrniti.

B – Glavna pritožba

49 V utemeljitev svoje pritožbe je CMV navedla pet pritožbenih razlogov. V pritožbi se prvi tožbeni razlog nanaša na opustitev odločitve o tožbenem razlogu iz tožbe pred Sodiščem prve stopnje. Drugi razlog temelji na kršitvi in zmotni uporabi načela sorazmernosti ter notranjih protislovjih, ki jih vsebuje izpodbijana sodba. Tretji

pritožbeni razlog se nanaša na kršitev in zmotno uporabo člena 24 Uredbe št. 4253/88 in odločbe o odobritvi ter pomanjkanje obrazložitve in notranja protislovja v sodbi. Četrty pritožbeni razlog se nanaša na obstoj kršitev postopka pri pregledih, ki jih je opravila Komisija, in na kršitev pravice do obrambe glede te točke. Končno se peti pritožbeni razlog nanaša na kršitev in zmotno uporabo člena 24(2) Uredbe št. 4253/88 ter kršitev načela sorazmernosti.

- 50 Glede glavne pritožbe je treba najprej preučiti tretji pritožbeni razlog CMV. Drugič, Sodišče meni, da je primerno, da se prvi in drugi pritožbeni razlog obravnavata skupaj. Nato bo treba ločeno preučiti četrty in peti pritožbeni razlog.

1. Tretji pritožbeni razlog v glavni pritožbi

- 51 V svojem tretjem pritožbenem razlogu CMV meni, da se je Sodišče prve stopnje pri preučitvi očitkov, ki jih je Komisija v odločbi o ukinitvi navedla glede CMV, oprlo na napačno in pretirano razlago člena 24(2) Uredbe št. 4253/88 in pri tem prezrlo merilo „stopnjevanja sankcij“. Glede vsakega od teh očitkov CMV Sodišču prve stopnje očita nepravilno obrazložitev izpodbijane sodbe.

- 52 Komisija meni, da se trditve, ki jih CMV navaja v podporo tega pritožbenega razloga, nanašajo na presojo dejanskega stanja in so zato nedopustne. Kolikor se CMV sklicuje na nesorazmernost med izrečeno sankcijo in težo očitanih nepravilnosti, Komisija meni, da spada ta očitek v okvir petega pritožbenega razloga v glavni pritožbi.

53 Da bi preizkusili trditve CMV o specifičnih očitkih, ki jih je Komisija navedla v odločbi o ukinitvi, je treba najprej izpostaviti, da je Sodišče v zvezi s trditvami o načelu stopnjevanja ukrepov že presodilo, da člen 24(2) Uredbe št. 4253/88 Komisijo pooblašča, da lahko zahteva ukinitve celotne finančne pomoči Skupnosti, in da bi omejevanje Komisije le na možnost proporcionalnega zmanjšanja navedene pomoči samo glede zneska, na katerega se nanašajo ugotovljene nepravilnosti, spodbujalo goljufije prosilcev za finančno pomoč, saj bi ti tvegali le izgubo neupravičeno pridobljenih zneskov (glej v tem smislu sodbo z dne 24. januarja 2002 v zadevi Conserve Italia proti Komisiji, C-500/99 P, Recueil, str. I-867, točke 74, 88 in 89).

a) Trditve glede filma, ki ga je realizirala družba Romana Video

54 Deveta točka, šesta alineja, obrazložitve odločbe o ukinitvi vsebuje:

„[CMV] je vknjižila in izjavila, da je družbi ‚Romana Video‘ plačala znesek 98.255.000 [italijanskih lir] (ITL) (50.672 ekujev) za realizacijo videa v okviru projekta. Pri pregledu (25. in 26. marca 1998) je ostalo za plačilo 49.000.000 ITL. [CMV] je izjavila, da ta znesek ne bo plačan, ker gre za ceno prodaje pravic za video družbi, ki ga je realizirala. [CMV] je prikazala izdatek, ki za 49.000.000 ITL presega dejansko nastale izdatke.“

55 V točki 77 izpodbijane sodbe je Sodišče prve stopnje izpostavilo, da je bila odobrena finančna pomoč namenjena za financiranje določenega odstotka stroškov, ki so jih zadevne stranke dejansko imele pri izvedbi projekta.

- 56 Sodišče prve stopnje v naslednji točki opozarja, da ni sporno, da je CMV sklenila pogodbo z družbo Romana Video, na podlagi katere je tej naročila realizacijo filma o Valnerini, v zameno za znesek, vknjižen za projekt, in sicer približno 98 milijonov ITL, da pa je navedeni družbi plačala le znesek 49 milijonov ITL, ker je z isto pogodbo tej družbi za znesek 49 milijonov ITL prodala pravice za trženje tega proizvoda.
- 57 Sodišče prve stopnje je v točki 79 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je CMV dejansko pri izvedbi te konkretne dejavnosti, predvidene v projektu, imela dejanske stroške, ki znašajo le približno polovico izdatkov, namenjenih za projekt. Iz navedene sodbe namreč izhaja, da bi Komisija lahko utemeljeno štela, da je – zaradi sočasnosti operacij in poravnave, ki je bila izvedena med CMV in družbo Romana Video med izvajanjem projekta – bolj kot da bi potegnila koristi od rezultata, dobljenega zahvaljujoč tej pomoči, CMV v resnici za izvedbo te dejavnosti plačala le znesek, ki izhaja iz te poravnave.
- 58 Sodišče prve stopnje je v točkah 80 in 81 izpodbijane sodbe štelo, da je vknjižba izdatkov za projekt, ki jih CMV za izvedbo projekta v resnici ni plačala, mogoče šteti za nepravilnost v smislu člena 24 Uredbe št. 4253/88.
- 59 CMV vseeno meni, da je imela pravico odšteti zadevne stroške v celoti in nato prodati zadevne filmske pravice.
- 60 Komisija nasprotno meni, da mora vsak upravičenec do subvencije dokazati stroške, ki so upravičeni do financiranja Skupnosti. CMV pa tega glede produkcije navedenega filma ni storila.

- 61 Najprej je treba navesti, da je CMV, kot je to ugotovilo tudi Sodišče prve stopnje v točki 79 izpodbijane sodbe, pravilno menila, da niti Uredba št. 4253/88 niti odločba o odobritvi upravičencu do finančne pomoči izrecno ne prepovedujeta, da bi imel koristi od rezultata, pridobljenega zahvaljujoč tej pomoči.
- 62 Vendar je, kot je to poudarila generalna pravobranilka v točki 70 sklepnih predlogov, mogoče šteti za korist, ki se ne vračuna v nastale stroške, le tisto korist, ki nastane na podlagi prodaje po tržnih pogojih, ne pa na podlagi fiktivnega posla, katerega edini namen je povečati stroške.
- 63 Ugotoviti je treba, da gre pri vprašanju, ali prodaja pravic za trženje zadevnega filma družbi Romana Video pomeni resnično prodajo ali fiktiven posel, za presojo dejstev. Iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je Sodišča prve stopnje edino pristojno po eni strani, za ugotavljanje dejstev, razen v primeru, če bi vsebinska nepravilnost njegovih ugotovitev izhajala iz listin v spisu, ki so mu bile predložene, in po drugi strani, za presojo teh dejstev. Presoja dejstev, razen v primeru popačenja dokazov, ki so mu bili predloženi, torej ne pomeni pravnega vprašanja, ki bi bilo kot tako podvrženo nadzoru Sodišča (glej predvsem sodbi z dne 11. februarja 1999 v zadevi Antillean Rice Mills in drugi proti Komisiji, C-390/95 P, Recueil, str. I-769, točka 29, in z dne 15. junija 2000 v zadevi Dorsch Consult proti Svetu in Komisiji, C-237/98 P, Recueil, str. I-4549, točka 35).
- 64 Glede tega je treba omeniti, da CMV ni navajala popačenja elementov dejanskega stanja. Torej to vprašanje ne more biti podvrženo nadzoru Sodišča v okviru pritožbe.

- 65 Nasprotno pa, kot je to poudarila generalna pravobranilka v točki 72 sklepnih predlogov, Sodišče lahko presoja, ali Sodišče prve stopnje ni izpolnilo obveznosti obrazložitve. Zdi se, da trditve CMV merijo na to, da je obrazložitev Sodišča prve stopnje kontradiktorna, ker to dopušča možnost, da se pridobi korist od rezultata, pridobljenega zahvaljujoč zadevni pomoči, obenem pa se strinja s Komisijo, da je prodajo filmskih pravic treba odšteti od nastalih stroškov.
- 66 Glede na to je treba poudariti, da Sodišče prve stopnje v točki 79 izpodbijane sodbe pojasnjuje, da bi Komisija lahko veljavno sklepala, zaradi hkratnosti poslov in poravnave, opravljene med CMV in družbo Romana Video že med samim izvajanjem projekta, da je CMV za realizacijo filma s strani te družbe dejansko plačala le stroške v višini polovice izdatkov, vknjiženih za ta projekt.
- 67 Ta ugotovitev Sodišča prve stopnje, ki je jasna in ni dvoumna, je torej zadosti obrazložena. Nasprotno s tem, kar trdi CMV, iz obstoja možnosti zakonitega gospodarskega posla ne izhaja, da je posel, ki ga je izvedla CVM, dejansko tak.
- 68 CMV je prav tako navedla, da je Sodišče prve stopnje storilo napako, ko je v točki 81 izpodbijane sodbe štelo, da je vknjižbo stroškov, ki ne ustreza resničnosti, treba šteti za hudo kršitev pogojev za odobritev zadevne finančne pomoči ter obveznosti lojalnosti, ki jo ima upravičenec do te pomoči, in torej za nepravilnost v smislu člena 24 Uredbe št. 4253/88. V tem pogledu CMV poudarja, da določbe člena 3, druga alineja, odločbe o odobritvi, navedene v točki 76 izpodbijane sodbe, predvidevajo, da „[v] primeru, da bi znesek dejansko nastalih stroškov povzročil zmanjšanje izdatkov,

upravičenih do povračila, v primerjavi z izvirnimi predvidevanji, se pomoč sorazmerno zmanjša ob izplačilu salda“. Stališče CMV je, da čeprav je bila končna cena za film nižja od prvotno predvidenega zneska, se člen 24 Uredbe št. 4253/88 ne uporablja, ker ta položaj v celoti urejajo navedene določbe v odločbi o odobritvi.

- ⁶⁹ Glede na to je treba ugotoviti, da je, nasprotno s tem, kar trdi CMV, samo dejstvo, da člen 3, drugi odstavek, odločbe o odobritvi predvideva položaje, v katerih so dejansko navedeni stroški manjši od izvirnih predvidevanj, ne implicira, da fiktiven posel, katerega cilj je povečati stroške projekta, ni nepravilnost v smislu člena 24 Uredbe št. 4253/88. Dejansko v skladu s temeljnim načelom, ki ureja pomoči Skupnosti, Skupnost, kot je to poudarila generalna pravobranilka v točki 77 sklepnih predlogov, lahko subvencionira le dejansko nastale izdatke (glej v tem smislu na področju potrjevanja obračunov sodbe z dne 6. oktobra 1993 v zadevi Italija proti Komisiji, C-55/91, Recueil, str. I-4813, točka 67; z dne 28. oktobra 1999 v zadevi Italija proti Komisiji, C-253/97, Recueil, str. I-7529, točka 6; z dne 7. oktobra 2004 v zadevi Španija proti Komisiji, C-153/01, ZOdl., str. I-9009, točka 66, in z dne 15. septembra 2005 v zadevi Irska proti Komisiji, C-199/03, ZOdl., str. I-8027, točka 26). Vknjižba stroškov za projekt, ki v resnici niso bili plačani za njegovo izvedbo, zelo ogroža to načelo in jo je torej treba šteti za nepravilnost v smislu člena 24 Uredbe št. 4253/88. Člen 3, drugi odstavek, odločbe o odobritvi predvideva mehanizem, ki omogoča določitev zneska izdatkov, upravičenih do povračila, če bi se izkazalo, da so ti nižji od izvirnih predvidevanj, vendar se ne nanaša na položaje, v katerih so vknjiženi stroški, katerih resničnost ni izkazana.

- ⁷⁰ Torej je treba trditve CMV, ki se nanašajo na film, ki ga je realizirala družba Romana Video, zavrniti.

b) Trditve, ki se nanašajo na stroške za osebje

71 Deveta točka, sedma alineja, obrazložitve odločbe o ukinitvi določa:

„[CMV] je vknjižila za projekt znesek 202.540.668 ITL (104.455 ekujev), ki predstavlja strošek dela petih oseb pri delu projekta ‚turistične informacije‘. Za te izdatke [CMV] ni predložila dokazil (pogodbe o delu, natančne opise izvedenih dejavnosti).“

72 Deveta točka, deveta alineja, obrazložitve odločbe o ukinitvi vsebuje tudi to besedilo:

„[CMV] je prijavila znesek 152.340.512 ITL (78.566 ekujev) kot stroške za osebje, ki se nanašajo na ‚druge dejavnosti, razen turističnih informacij‘. [Ni pa] predložila dokumentov, ki bi dokazovali resničnost teh storitev in njihovo neposredno povezavo s projektom.“

73 Glede na to je Sodišče prve stopnje v točki 89 izpodbijane sodbe izpostavilo, da točka 3 priloge II k odločbi o odobritvi določa, da: „[se morajo] stroški za osebje [...] nanašati neposredno na izvedbo dejavnosti in ji biti primerni“. V točki 95 te sodbe je Sodišče prve stopnje odločilo, da Komisija ni storila napake s tem, da je štela, da ji CMV ni predložila dokazil, ki bi dokazovala, da so bili vknjiženi stroški za projekt neposredno povezani z njegovo izvedbo ter primerni.

- 74 CMV ocenjuje, da je predložila dovolj dokazil v obliki tabel, ki navajajo imena zadevnih oseb, oceno časa, ki so ga te osebe namenile za projekt, njihove plače ter stroške, ki so s tem nastali pri izvedbi projekta. Poleg tega meni, da že samo dejstvo, da je bil projekt izveden, upravičuje te stroške.
- 75 V tem pogledu Komisija navaja točko 94 izpodbijane sodbe, v skladu s katero mora CMV poleg pravilne dejanske izvedbe projekta, kot ga je odobrila Komisija v odločbi o odobritvi, dokazati tudi, da vsi elementi prispevka Skupnosti ustrezajo dejansko opravljeni storitvi, ki je bila nujna za izvedbo tega projekta.
- 76 Prvič, kot je navedeno v točki 69 te sodbe, Skupnost lahko subvencionira le stroške, ki so dejansko nastali. Da bi Komisija lahko izvedla nadzor, morajo biti upravičenci do finančne pomoči Skupnosti sposobni dokazati resničnost stroškov, vknjiženih za projekte, za katere so bile te pomoči odobrene. Tako kot je Sodišče že presodilo, je za dobro delovanje sistema nadzora in dokazovanja, vzpostavljenega za to, da se preveri, ali so pogoji za odobritev teh pomoči izpolnjeni, neobhodno, da prosilci in upravičenci do teh pomoči predložijo zanesljive informacije (glej sklep z dne 25. novembra 2004 v zadevi Vela in Tecnagrind proti Komisiji, C-18/03 P, neobjavljen v ZOdl., točka 135).
- 77 Drugič, trditev CMV, da naj bi že samo dejstvo, da je bil projekt izveden, dokazovalo nastanek zadevnih stroškov, ni mogoče sprejeti. Dejansko je Sodišče že presodilo da ukrepa ukinitve finančne pomoči in povrnitev neupravičeno izplačanih zneskov, ki ju določa člen 24 Uredbe št. 4253/88, nista pridržana le za neizvršitve obveznosti, ki ogrožajo izvedbo zadevnega projekta oziroma obsegajo pomembno spremembo, ki

vpliva na naravo in obstoj projekta (glej v tem smislu zgoraj navedeni sklep Vela in Tecnagrind proti Komisiji, točke od 129 do 134). Torej je Sodišče prve stopnje v točki 94 izpodbijane sodbe pravilno presodilo, da ni mogoče zagovarjati stališča, da se sankcije, ki jih določa navedena določba, uporabljajo le v primeru, da financirana dejavnost v celoti ali delno ni bila izvedena.

- 78 Iz zgoraj navedenega izhaja, da za to, da se upraviči dodelitev specifične subvencije, ni dovolj, da se dokaže, da je bil projekt izveden. Upravičenec do pomoči mora, nasprotno, predložiti dokaz o tem, da je plačal stroške za osebje, v skladu s pogoji, določenimi za odobritev zadevne pomoči.
- 79 Vendar se vprašanje, ali dokazila glede stroškov za osebje zadostujejo glede na te zahteve, tiče presoje dejstev, ki pa je iz razlogov, navedenih v točki 63 te sodbe, v okviru pritožbe ni mogoče podvreči nadzoru Sodišča.
- 80 V zvezi s spoštovanjem obveznosti obrazložitve zadostuje ugotovitev, da je Sodišče prve stopnje v točkah od 91 do 93 izpodbijane sodbe izpostavilo, da dokazila, ki jih je CMV predložila, niso zadostovale za to, da bi se dokazalo, da se stroški za osebje nanašajo na projekt, niti ni bilo mogoče presoditi, ali so bili ti primerni. Taka ugotovitev pravno zadostno pojasnjuje razloge, zaradi katerih je Sodišče prve stopnje štel, da glede stroškov za osebje niso bila priložena ustrezna dokazila.
- 81 Torej je treba trditve CMV, ki se nanašajo na stroške za osebje, zavrnil.

c) Trditve, ki se nanašajo na splošne stroške

82 Deveta točka, druga alineja, obrazložitve v odločbi o ukinitvi vsebuje besedilo:

„[CMV] je vknjižila za projekt znesek 31.500.000 ITL (26.302 ekujev) za splošne stroške (najem dveh pisarn, gretje, elektrika, voda in čiščenje). Te vknjižbe ni bilo mogoče upravičiti z nobenim dokumentom.“

83 V točki 105 izpodbijane sodbe je Sodišče prve stopnje v tem pogledu poudarilo, da se nepravilnost, ki jo je ugotovila Komisija glede splošnih stroškov, nanaša le na stroške glede uporabe, zaradi projekta, prostorov, v katerih se je CMV že nahajala pred odobritvijo zadevne pomoči. V točki 106 te sodbe je Sodišče prve stopnje, po tem, ko je spomnilo, da je bila odobrena pomoč namenjena za financiranje določenega odstotka dejanskih stroškov, ki so jih plačale zadevne stranke za izvedbo projekta, ugotovilo, da zaradi izogiba goljufivim praksam Komisija lahko veljavno šteje, da splošni stroški, kot so ti, ki jih je v tem primeru vknjižila CMV, v resnici niso bili povezani z izvedbo projekta, ampak je šlo za stroške, ki bi jih upravičenec moral plačati v vsakem primeru za svojo običajno dejavnost in neodvisno od izvedbe tega projekta. Sodišče prve stopnje je posledično presodilo v točki 107 te sodbe, da Komisija ni storila napake, s tem, da je štela, da vknjižba teh stroškov pomeni nepravilnost v smislu člena 24 Uredbe št. 4253/88.

84 CMV glede te točke trdi, da se je Sodišče prve stopnje omejilo na to, da je sprejelo predpostavko Komisije, čeprav bi morale zahtevati, da se dokaže, da ti stroški niso

bili plačani. Po stališču CMV točki 106 in 107 izpodbijane sodbe v bistvu pomenita, da so nepravilnosti v smislu člena 24 Uredbe št. 4253/88 lahko že preprosti sumi Komisije.

85 Vendarle je treba ugotoviti, da CMV ni vedela, da bo dolžna, iz razlogov, navedenih v točki 76 te sodbe, upravičiti, da se vknjiženi stroški nanašajo na izvedbo projekta in so bili zanj primerni.

86 Obveznost spoštovanja finančnih pogojev, navedenih v odločbi o odobritvi, pomeni, enako kot obveznost dejanske izvedbe zadevnega projekta, eno od bistvenih zavez upravičenca in torej pogojuje dodelitev finančne pomoči Skupnosti (glej v tem smislu zgoraj navedeni sklep Vela in Tecnagrind proti Komisiji, točka 135).

87 Iz navedenega izhaja, da je Sodišče prve stopnje po tem, ko je ugotovilo, da je Komisija lahko štela, da zadevni splošni stroški niso bili v resnici povezani z izvedbo projekta – ugotovitev elementov dejanskega stanja, ki jih ni mogoče podvreči nadzoru Sodišča v okviru te pritožbe – pravilno presodilo, da je vknjižba teh stroškov nepravilnost v smislu člena 24 Uredbe št. 4253/88.

88 Torej je treba trditve CMV, ki se nanašajo na splošne stroške, zavrniti.

d) Trditve, ki se nanašajo na stroške za svetovalca

89 V deveti točki, osma alineja, obrazložitve odločbe o ukinitvi je Komisija navedla naslednje:

„[CMV] je vknjižila za projekt znesek 85.000.000 ITL (43.837 ekujev) za stroške svetovanja [pisarne za svetovanje] Mauro Brozzi e Associati SAS. Za te izdatke ni dokazil, ki bi izkazovala resničnost in natančno vrsto opravljenih storitev.“

90 V točki 117 izpodbijane sodbe je Sodišče prve stopnje ugotovilo, da CMV ni dokazala, da je Komisija storila napako s tem, da je štela, da zadevni stroški svetovanja niso bili upravičeni z dokumenti, na podlagi katerih bi bilo mogoče ugotoviti resničnost in natančno vrsto opravljenih storitev. Sodišče prve stopnje je na tej podlagi pravilno sklenilo, da je Komisija s tem ugotovila obstoj nepravilnosti v smislu člena 24 Uredbe št. 4253/88.

91 CMV se sklicuje na neobrazloženost izpodbijane sodbe v tej točki. Po njenem mnenju iz pogodbe, ki sta jo podpisali CMV in pisarna za svetovanje Mauro Brozzi e Associati SAS izhaja, da so bile štiri petine predvidenih storitev nesporno opravljene.

92 V tem smislu je treba ugotoviti, da CMV Sodišču ni predložila nobenega elementa, ki bi dokazoval kršitev obveznosti obrazložitve. Dejansko pod krinko zatrjevane

kršitve te obveznosti v bistvu predlaga novo presojo dejstev, čeprav Sodišče, zaradi razlogov, navedenih v točki 63 te sodbe, ni pristojno za to v okviru pritožbe.

93 Torej je treba trditve CMV, ki se nanašajo na stroške svetovanja, zavrniti.

e) Trditve, ki se nanašajo na namakalni sistem

94 V deveti točki, enajsta alineja, obrazložitve odločbe o ukinitvi je Komisija navedla:

„[V] okviru dejavnosti ‚gojenje pire in tartufov‘ je [odločba o odobritvi] predvidevala izvedbo investicij za izboljšanje namakalnega sistema za gojenje tartufov v znesku 41.258 ekujev. Te investicije niso bile izvedene in o tem Komisija ni prejela nobenega pojasnila.“

95 V točkah od 126 do 129 izpodbijane sodbe je Sodišče prve stopnje, preden je sklenilo, da Komisija ni storila napake, ko je presodila, da CMV ni dokazala, da so navedene investicije dejansko bile izvedene, ugotovilo, da CMV ni predložila dokazil o izdatkih za te investicije.

96 CMV trdi, da Sodišče prve stopnje ni upoštevalo ekspertize, ki jo je predložila v podporo svoje tožbe. Poleg tega ji Sodišče prve stopnje ne more očitati, da ni bila sposobna upravičiti, po več letih, stroškov, ki jih je plačala tretjim osebam za izvedbo nujnih namakalnih operacij v zelo sušnih poletjih.

97 Iz točke 129 izpodbijane sodbe izhaja, da je Sodišče prve stopnje svojo presojo utemeljilo glede tega na sklepu, po katerem „Komisija ni napravila napake s tem, ko je presodila, da [CMV] ni dokazala, da so investicije, predvidene za namakalni sistem, bile v resnici izvedene“. Vendar, kot izhaja iz točke 76 te sodbe, so upravičeni do povračila le izdatki, ki so ustrezno izkazani. Ni sporno, da CMV ni predložila dokazil za te investicije. Glede zatrjevanje težavnosti njihove predložitve se je treba sklicevati na člen 6 priloge II k odločbi o odobritvi, na podlagi katere je upravičenec do zadevne finančne pomoči dolžan hraniti vsa dokazila na voljo Komisiji. Kot je generalna pravobranilka pravilno poudarila v točki 91 sklepnih predlogov, če CMV ni imela potrebnih dokazil, teh stroškov ne bi smela vknjižiti.

98 Glede ekspertize, predložene Sodišču prve stopnje, iz točke 121 izpodbijane sodbe izhaja, da se ta nanaša le na vprašanje, ali je treba termin „rezervni namakalni sistemi“, uporabljen v okviru tega specifičnega projekta, razumeti tako, kot je to navedla CMV pred Sodiščem prve stopnje, in ali so bili pripadajoči stroški prilagojeni običajnim cenam, ki veljajo za pomoči, izvedene v okviru EKUJS. Kot je to poudarila generalna pravobranilka v točki 90 sklepnih predlogov, Sodišče prve stopnje v točki 129 te sodbe ni odločilo o vprašanju, katere dejavnosti je bilo treba izvesti na podlagi odločbe o odobritvi.

99 Torej je treba trditve CMV, ki se nanašajo na namakalni sistem, zavrnil.

100 Glede na zgoraj navedeno je treba torej tretji pritožbeni razlog iz glavne pritožbe zavrniti.

2. Prvi in drugi pritožbeni razlog iz glavne pritožbe

a) Trditve strank

101 Zdi se, da CMV s prvim pritožbenem razlogom trdi, da Sodišče prve stopnje s tem, da je svojo preveritev omejilo na vprašanje, ali je Komisija imela pravico od nje zahtevati povračilo zadevne finančne pomoči v celoti, ni presodilo tveganja nesorazmernosti in diskriminacije, ki po njenem mnenju izhaja iz dejstva, da se ji „pripisuje“ nepravilnosti, ki jih je eventualno storil RDS, medtem ko ni mogla odgovoriti na očitke, ki se nanašajo na slednjo, in ko nepravilnosti, očitane CMV, predstavljajo le 29 % stroškov projekta.

102 V drugem pritožbenem razlogu CMV trdi, da bi Sodišče prve stopnje, potem ko se je strinjalo, da je zahteva, naj CMV sam povrne celotno pomoč, nesorazmerna, moralo v celoti razglasiti za nično odločbo o ukinitvi, in ne le deloma, in na novo preučiti njen položaj ob upoštevanju nepravilnosti, ki so bile očitane njej osebno.

103 Komisija meni, da je treba prvi tožbeni razlog razglasiti za nedopustnega, bodisi zaradi njegove premajhne jasnosti bodisi zaradi tega, ker CMV nima interesa za njegovo navedbo. Podredno, če bo Sodišče ugotovilo, da je prvi pritožbeni razlog dopusten in utemeljen, Komisija temu predlaga, naj odloči po temelju in zavrne trditve, ki jih navaja CMV.

¹⁰⁴ Glede drugega pritožbenega razloga Komisija opozarja, da je Sodišče prve stopnje izrecno razsodilo, da je ukinitve celotne finančne pomoči zakonita, in se omejilo na to, da je obveznost povrnitve porazdelilo drugače, kot je bila ta porazdeljena v odločbi o ukinitvi. V tem oziru se sklicuje na splošna načela ekonomičnosti postopka in uprave, ker meni, da je ta pritožbeni razlog brez podlage, saj bi bilo v ob razglasitvi ničnosti navedene odločbe treba sprejeti novo odločbo, ki bi v bistvu povzemala vsebino odločbe o ukinitvi.

b) Dopustnost prvega pritožbenega razloga iz glavne pritožbe

i) Dopustnost prvega pritožbenega razloga iz glavne pritožbe

¹⁰⁵ Uvodoma je treba navesti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso iz člena 225 ES, člena 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča in člena 112(1)(c) Poslovnika Sodišča izhaja, da je treba v pritožbi jasno navesti kritizirane dele sodbe, katere razveljavitev je predlagana, ter pravne trditve, ki na specifičen način utemeljujejo ta predlog (glej predvsem sodbe z dne 4. julija 2000 v zadevi Bergaderm in Goupil proti Komisiji, C-352/98 P, Recueil, str. I-5291, točka 34; z dne 8. januarja 2002 v zadevi Francija proti Monsanto in Komisiji, C-248/99 P, Recueil, str. I-1, točka 68, in z dne 6. marca 2003 v zadevi Interporc proti Komisiji, C-41/00 P, Recueil, str. I-2125, točka 15).

¹⁰⁶ Tako ne ustreza zahtevam po obrazložitvi, ki izhaja iz teh določb, pritožba, ki je omejena na ponavljanje ali dobesedno navajanje razlogov in trditev, ki so bili predloženi pred Sodiščem prve stopnje, vključno s tistimi, ki so temeljili na dejstvih, ki jih je to sodišče izrecno zavrnilo (glej predvsem sklep z dne 25. marca 1998 v zadevi FFSA in drugi proti Komisiji, C-174/97 P, Recueil, str. I-1303, točka 24, in

zgoraj navedeno sodbo Interporc proti Komisiji, točka 16). Dejansko taka pritožba v resnici pomeni le predlog za ponovno obravnavanje tožbe, vložene pri Sodišču prve stopnje, za kar pa Sodišče ni pristojno (glej sklep z dne 26. septembra 1994 v zadevi X proti Komisiji, C-26/94 P, Recueil, str. I-4379, točka 13, in zgoraj navedeno sodbo Bergaderm in Goupil proti Komisiji, točka 35).

- 107 Kadar pa pritožnik izpodbija razlago ali uporabo prava Skupnosti s strani Sodišča prve stopnje, se pravna vprašanja, obravnavana na prvi stopnji, lahko ponovno obravnavajo v pritožbi (glej sodbo z dne 13. julija 2000 v zadevi Salzgitter proti Komisiji, C-210/98 P, Recueil, str. I-5843, točka 43). Če namreč pritožnik svoje pritožbe ne bi mogel utemeljiti z razlogi in trditvami, ki jih je že navajal pred Sodiščem prve stopnje, bi postopek s pritožbo deloma izgubil smisel (glej predvsem sklep z dne 10. maja 2001 v zadevi FNAB in drugi proti Svetu, C-345/00 P, Recueil, str. I-3811, točki 30 in 31, in sodbi z dne 16. maja 2002 v zadevi ARAP in drugi proti Komisiji, C-321/99 P, Recueil, str. I-4287, točka 49, ter zgoraj navedeno sodbo Interporc proti Komisiji, točka 17).
- 108 V predmetni zadevi Komisija trdi, da je prvi pritožbeni razlog v pritožbi očitno nedopusten, ker ni v skladu z minimalnimi zahtevami po jasnosti in natančnosti. Po mnenju Komisije je prvi pritožbeni razlog mogoče razlagati na najmanj dva načina.
- 109 Glede na to je treba po eni strani ugotoviti, da je namen prvega pritožbenega razloga, gledano kot celota, postaviti pod vprašaj presojo Sodišče prve stopnje glede pravnih vprašanj, ki so mu bila predložena v okviru prvega tožbenega razloga na prvi stopnji, in po drugi strani, da CMV natančno navaja določene elemente, ki jih kritizira v izpodbijani sodbi.
- 110 Res je, da trditve, ki jih je CMV predložila v utemeljitev svojega prvega pritožbenega razloga na Sodišče, niso v celoti nedvoumne, če se jih obravnava posamezno. Vendar

če jih beremo v povezavi z drugim pritožbenim razlogom v glavni pritožbi, so trditve, ki podpirajo prvi pritožbeni razlog, dovolj jasne, da zadostijo zahtevam, določenim v členu 225 ES, členu 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča in členu 112(1)(c) Poslovnika Sodišča.

- 111 Dejansko se zdi, da CMV s prvima tožbenima razlogoma v bistvu trdi, da so bile razlog za strogo sankcijo, ki ji je bila naložena, in sicer ukinitve zadevne finančne pomoči v celoti, nepravilnosti, za katere je odgovoren RDS, in da bi posledično odločba o ukinitvi po eni strani morala biti v celoti razglašena za nično, saj ji je bila neupravičeno naložena odgovornost za dele projekta, za izvedbo katerih je bil zadolžen RDS, in po drugi strani, da bi bilo treba položaj CMV ponovno obravnavati ob upoštevanju zgolj tistih nepravilnosti, ki so ji bile osebno očitane.
- 112 Tako CMV navaja trditve v dveh delih: s prvim pritožbenim razlogom želi dokazati, da Sodišče prve stopnje ni presodilo o tem, ali ji je bila morebiti naložena sankcija, katere strogost deloma temelji na nepravilnostih, očitanih RDS, medtem ko želi z drugim pritožbenim razlogom dokazati obstoj nesorazmerja med po eni strani nepravilnostmi, ki so ji očitane, in po drugi strani strogostjo sankcije, ki jo pomeni popolna ukinitve finančne pomoči, ki pretežno temelji na nepravilnostih, očitanih RDS, ki se nanašajo na približno 70 % zadevnih stroškov in glede katerih CMV ni mogla podati odgovora.
- 113 Prvi pritožbeni razlog iz glavne pritožbe torej ni nedopusten zaradi premajhne jasnosti in nenatančnosti.
- 114 Komisija v obrambo navaja tudi pomanjkanje interesa CMV za uveljavljanje zatrjevane opustitve odločanja o tožbenem razlogu, navedenem na prvi stopnji, saj je Sodišče prve stopnje z izpodbijano sodbo v bistvu ugodilo navedenemu razlogu in tako znatno zmanjšalo znesek finančne sankcije, naložene CMV.

- 115 Glede te točke zadostuje, da izpostavimo, da glede na to, kako je treba razlagati prvi pritožbeni razlog, ki je pojasnjen v točkah 111 in 112 te sodbe, se prvi razlog dejansko nanaša na razglasitev ničnosti celotne odločbe o ukinitvi, na pa na delno razglasitev ničnosti le-te. Iz tega izhaja, da nasprotno s tem, kar trdi Komisija, ima CMV interes za uveljavljanje tega razloga.
- 116 Ugovor nedopustnosti zaradi pomanjkanja interesa CMV za uveljavljanje prvega pritožbenega razloga v glavni pritožbi torej ni utemeljen.
- 117 V navedenih okoliščinah je treba ugotoviti, da je glede na to, da noben izmed ugovorov nedopustnosti glede prvega pritožbenega razloga v glavni pritožbi ni utemeljen, ta pritožbeni razlog dopusten.
- ii) Utemeljenost prvega in drugega pritožbenega razloga iz glavne pritožbe
- 118 Iz pisanj CMV izhaja, da njena prvi in drugi pritožbeni razlog, navedena v točkah 111 in 112 te sodbe, temeljita na premisi, da so na odločbo, s katero je bila od CMV zahtevana povrnitev celotne finančne pomoči, vplivale nepravilnosti, očitane le RDS, tako da je Sodišče prve stopnje z izpodbijano sodbo s tem, da odločbe o ukinitvi ni razglasilo v celoti za nično, omogočilo, da se nepravilnosti, za katere je izključno odgovoren RDS, še vedno neupravičeno pripisujejo CMV.
- 119 Vendar je treba ugotoviti, da CMV tako ne upošteva razlogovanja, ki mu je sledilo Sodišče prve stopnje ter posledic izpodbijane sodbe.

120 Dejansko je treba najprej spomniti, da je Sodišče prve stopnje pri obravnavanju prvega tožbenega razloga, ki mu je bil predložen, upošteva hude posledice, ki jih ima za CMV zahteva za povrnitev celotne zadevne finančne pomoči, in zato, ker odločba o odobritvi ni dovolj jasna in natančna, presodilo, da je Komisija s tem, da je zahtevala povrnitev celotne zadevne pomoči le od CMV, kršila načelo sorazmernosti. Vendar v okviru presoje navedenega tožbenega razloga ali v kateri koli drugi točki izpodbijane sodbe ni v ničemer sugeriralo, da bi na tako zahtevo vplivalo ravnanje RDS.

121 Nasprotno je v okviru drugega tožbenega razloga, navajanega pred njim, zlasti v točkah od 80 do 81, od 95 do 97, 107, 117 in od 129 do 130 izpodbijane sodbe, Sodišče prve stopnje zlasti ugotovilo, da vsak od očitkov, naveden v odločbi o ukinitvi zoper CMV, pomeni nepravilnost v smislu člena 24 Uredbe št. 4253/88. Vendar CMV ni nikoli trdila, da je bil RDS vpleten v katero od teh nepravilnosti.

122 Poleg tega je Sodišče prve stopnje v točkah od 142 do 149 izpodbijane sodbe pravilno izpostavilo, kot to izhaja iz točk od 53 do 77 te sodbe, da je Komisija glede na take nepravilnosti imela pravico ukiniti zadevno finančno pomoč, kolikor se je nanašala na dele projekta, za katere je odgovorna CMV.

123 V navedenih okoliščinah in upošteva načelo ekonomičnosti postopka je Sodišče prve stopnje lahko odločbo o ukinitvi razglasilo za nično zgolj toliko, kolikor Komisija zahteve za povrnitev te pomoči ni omejila na zneske, ki ustrezajo delu projekta, dodeljenega CMV. Dejansko bi Komisija ob razglasitvi ničnosti celotne odločbe o ukinitvi morala glede CMV sprejeti novo odločbo, ki bi v bistvu povzemala vsebino odločbe o ukinitvi glede delov projekta, za katere je bila odgovorna CMV.

124 Torej glede vprašanja, ali je CMV lahko odgovorila na očitke, navedene zoper RDS, ni treba odločiti, saj to vprašanje v nobenem primeru ne vpliva ne presojo predmetnih pritožbenih razlogov. V preostalem gre za presojo elementov dejanskega stanja, za katero iz razlogov, navedenih v točki 63 te sodbe, Sodišče v okviru pritožbe ni pristojno.

125 Trditev CMV torej ni mogoče sprejeti.

126 Ob upoštevanju zgoraj navedenega je torej treba prvi in drugi pritožbeni razlog v glavni pritožbi zavrnil.

3. Četrty pritožbeni razlog iz glavne pritožbe

a) Trditve strank

127 V četrtem pritožbenem razlogu CMV trdi, da Sodišče prve stopnje pri preizkusu tretjega dela drugega tožbenega razloga, ki mu je bil predložen, ni pravilno razložilo trditev glede kršitve pravice do obrambe. Natančneje pojasnjuje, da se te trditve niso nanašale na splošno možnost za utemeljitev njenih ravnanj, temveč natančneje, na način, kako je Komisija izvedla inšpekcijski pregled na kraju samem. Zlasti glede tega pregleda nista bila, napačno, sestavljena zapisnik niti seznam ob tej priložnosti fotokopiranih dokumentov. CMV glede tega poudarja, da se mora taka operacija zato, da bi bile spoštovane pravice oseb, ki so podvržene pregledu, odvijati kontradiktorno in mora biti predmet natančnega poročila.

- 128 Komisija navaja, da osebe, ki so opravljale pregled, niso bile dolžne sestaviti zapisnika in da se je v konkretnem primeru navedeni pregled odvijal kontradiktorno. Po stališču te institucije je Sodišče prve stopnje ob upoštevanju teh okoliščin v točki 138 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je bila pravica do obrambe spoštovana.

b) Presoja Sodišča

- 129 Kot je Sodišče prve stopnje poudarilo v točki 136 izpodbijane sodbe, iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da je spoštovanje pravice do obrambe v vseh postopkih, sproženih zoper neko osebo, ki bi lahko negativno vplivali na položaj posameznika, eno izmed temeljnih načel prava Skupnosti, ki ga je treba zagotoviti tudi ob neobstoju vsakršne postopkovne zakonodaje. To načelo zahteva, da se naslovnike odločb, ki znatno posegajo v njihove interese, postavi v položaj, v katerem lahko učinkovito izrazijo svoja stališča (glej na primer sodbe Sodišča z dne 24. oktobra 1996 v zadevi Komisija proti Lisrestal in drugi, C-32/95 P, Recueil, str. I-5373, točka 21; z dne 21. septembra 2000 v zadevi Medicurso proti Komisiji, C-462/98 P, Recueil, str. I-7138, točka 36, in z dne 9. junija 2005 v zadevi Španija proti Komisiji, C-287/02, ZOdl., str. I-5093, točka 37).
- 130 Ugotoviti je treba, da niti načelo spoštovanja pravice do obrambe niti Uredba št. 4253/88 nista zahtevala, da bi bilo treba CMV pri inšpekcijskem pregledu na kraju samem predložiti poročilo ali seznam dokumentov, fotokopiranih pri pregledu, CMV pa je imela možnost nasprotovati oziroma po potrebi zavreči očitke, ki jih je Komisija navedla po navedenem pregledu.
- 131 Torej je Sodišče prve stopnje, ne da bi vztrajalo pri načinu izvedbe navedenega pregleda, v točkah od 134 do 138 izpodbijane sodbe pravilno preizkusilo, ali je možnost, dana CMV, da predstavi svoje stališče pred sprejetjem izpodbijane odločbe, zadostila zahtevam načela spoštovanja pravice do obrambe.

- 132 V točki 134 izpodbijane sodbe je Sodišče prve stopnje poudarilo, da je CMV navedla, da glede dejavnosti in razgovorov, ki so jih opravili uslužbenci Komisije, ne obstaja zapisnik in da še posebej ni seznama ob teh priložnostih fotokopiranih dokumentov.
- 133 Sodišče prve stopnje je vendarle v točkah 137 in 138 izpodbijane sodbe štelo, da je Komisija v zadostni meri omogočila CMV, da ta lahko dokaže pravilno izvedbo dejavnosti, predvidenih v projektu, ki bi ga morala izvesti, s predložitvijo dokazil, ki jih je bila dolžna, v skladu z odločbo o odobritvi, dati na voljo Komisiji.
- 134 Ta sklep pomeni presojo elementov dejanskega stanja, ki iz razlogov, navedenih v točki 63 te sodbe, niso podvrženi nadzoru Sodišča v okviru pritožbe.
- 135 Ob upoštevanju prej navedenega je treba torej četrti pritožbeni razlog v glavni pritožbi zavrniti.

4. Peti pritožbeni razlog v glavni pritožbi

a) Trditve strank

- 136 V petem pritožbenem razlogu CMV navaja, da Sodišče prve stopnje ni spoštovalo načela sorazmernosti s tem, da je zavrnilo njen tožbeni razlog, ki temelji na obstoju protislovja med na eni strani naravo očitanih nepravilnosti in dejstvom, da je namen financiranja bil dosežen, ter na drugi strani teže sankcije, ki je v tem, da se zadevna finančna pomoč v celoti ukine.

137 V utemeljitev tega pritožbenega razloga CMV navaja, da ni bilo dokazano, da je za projekt vknjižila neupravičene izdatke. Poleg tega poudarja, da ni imela goljufivega namena in ni predložila nobenega napačnega podatka. Na koncu še trdi, da ji je mogoče očitati zgolj to, da ni podrobno utemeljila, kako je pri projektu uporabila lastne tehnike.

138 Komisija meni, da je ta pritožbeni razlog nedopusten, saj CMV ni ničesar dodala k svojim trditvam, ki jih je navedla že pred Sodiščem prve stopnje. Po temelju in podredno ta institucija navaja, da je ob upoštevanju elementov dejanskega stanja, ki ga navaja izpodbijana sodba, sklep Sodišča prve stopnje v tej točki v skladu z veljavno sodno prakso.

b) Presoja Sodišča

139 S tem pritožbenim razlogom CMV postavlja pod vprašaj razlago in uporabo načela sorazmernosti, ki jo je izvedlo Sodišče prve stopnje. Torej je ta pritožbeni razlog iz razlogov, navedenih v točki 107 te sodbe, in v nasprotju s tem, kar trdi Komisija, v postopku s pritožbo dopusten.

140 Kot je generalna pravobranilka poudarila v točki 97 sklepnih predlogov, iz člena 24 Uredbe št. 4253/88, določbe, na kateri temelji odločba o ukinitvi, izhaja, da Komisija ni dolžna zahtevati povrnitve celotne finančne pomoči, temveč je v njeni diskreciji, da tako povrnitev bodisi zahteva ali ne, in glede na okoliščine primera, da določi delež, ki ga je treba povrniti (prav tako glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Irska

proti Komisiji, točki 27 in 30). Komisija mora to diskrecijsko pravico izvrševati upoštevaje načelo sorazmernosti, tako da subvencije, katerih povrnitev zahteva, niso nesorazmerne s storjenimi nepravilnostmi.

- ¹⁴¹ Vendar pa se Komisija ni dolžna omejiti na zahtevo za povrnitev zgolj tistih subvencij, ki bi se izkazale za neupravičene zaradi navedenih nepravilnosti.
- ¹⁴² Nasprotno, da bi se zagotovilo učinkovito upravljanje s pomočmi Skupnosti in odvrčalo goljufiva ravnanja, je zahteva za povrnitev subvencije, ki jih nepravilnosti zadevajo le v delu, lahko utemeljena.
- ¹⁴³ V tem oziru je treba spomniti, da se obveznosti, katerih spoštovanje je temeljnega pomena za dobro delovanje sistema Skupnosti, lahko kaznujejo z izgubo pravice, ki jo daje predpis Skupnosti, kot je na primer pravica do pomoči (sodba z dne 12. oktobra 1995 v zadevi Cereol Italia, C-104/94, Recueil, str. I-2983, točka 24).
- ¹⁴⁴ Sodišče je prav tako presodilo, da je za dobro delovanja sistema, ki omogoča nadzor nad ustrezno porabo sredstev iz skladov Skupnosti, nujno, da prosilci za finančno pomoč Komisiji predložijo zanesljive podatke, ki slednje ne zavajajo. Možnost, da se nepravilnost ne kaznuje z zmanjšanjem te pomoči v višini zneska, ki ustreza tej

nepravilnosti, temveč z ukinitvijo celotne navedene pomoči, je edina, ki ima lahko odvratilni učinek, potreben za dobro upravljanje s sredstvi EKUJS (zgoraj navedena sodba *Conserve Italia* proti Komisiji, točki 100 in 101).

¹⁴⁵ Poleg tega iz ugotovitev, navedenih v točki 77 te sodbe, izhaja, da dejstvo, da je bil namen, ki ga odobrena pomoč zasleduje, dosežen, ne implicira sama po sebi, da je sankcija ukinitve celotne finančne pomoči nesorazmerna.

¹⁴⁶ Iz tega izhaja, da je Sodišče prve stopnje pravno pravilno razsodilo, da izvedba politike pomoči Skupnosti upravičuje to, da je vknjižba stroškov podvrženo strogim formalnim pogojem in da nepravilnosti, ugotovljene v tem oziru, upravičujejo zahtevo za povrnitev izplačanih zneskov za del projekta, za katerega je bila odgovorna CMV.

¹⁴⁷ CMV sicer trdi, kot je povzeto v točki 137 te sodbe, da obstoj neupravičenih izdatkov ni bil dokazan, da ni imela goljufivega namena in da ji je mogoče očitati zgolj to, da ni predložila dovolj dokazil.

¹⁴⁸ Vendar se te trditve nanašajo na elemente dejanskega stanja. Ker je torej Sodišče prve stopnje popolno upoštevalo ustrezne okoliščine za presojo sorazmernosti ukinitve zadevne pomoči v celoti, so trditve, ki jih CMV navaja, da bi dokazala, da Sodišče prve stopnje ni zadosti upoštevalo take ali drugačne okoliščine, v okviru te pritožbe nedopustne.

149 Tudi ob predpostavki, da je, s tem, da poudarja, da ni predložila nepravilnih podatkov oziroma jih ni prikrivala, mogoče šteti, da CMV trdi, da Uredba št. 4253/88 ob upoštevanju načela sorazmernosti implicira, da ji je Komisija dolžna dokazati kakršen koli goljufiv namen oziroma da to načelo zahteva omejitev možnosti ukinitve celotne finančne pomoči zgolj za primere naklepnih kršitev finančnih pogojev, navedenih trditev ni mogoče sprejeti.

150 Dejansko iz sodne prakse Sodišča izhaja, da pojem nepravilnosti v smislu člena 24(2) Uredbe št. 4253/88 ne implicira, da bi bila Komisija dolžna dokazati kakršen koli goljufiv namen upravičenca (glej sklep z dne 16. decembra 2004 v zadevi APOL in AIPO proti Komisiji, C-222/03 P, neobjavljen v ZOdl., točka 58). Poleg tega načelo sorazmernosti niti ne zahteva, da se možnost ukinitve finančne pomoči omeji na naklepne kršitve finančnih pogojev. Poleg tega bi omejitev te možnosti zgolj na primere dokazano naklepnih kršitev lahko spodbujala k nepravilnostim (glej v tem smislu sklep z dne 22. marca 2004 v zadevi Sgaravatti Mediterranea proti Komisiji, C-455/02 P, neobjavljen v Recueil, točke od 39 do 42, ter zgoraj navedeni sklep APOL in AIPO proti Komisiji, točka 59).

151 Glede na navedeno je treba peti pritožbeni razlog iz glavne pritožbe zavrniti.

152 V navedenih okoliščinah je treba tako glavno pritožbo kot nasprotno pritožbo zavrniti.

VII – Stroški

¹⁵³ Če pritožba ni utemeljena in če Sodišče v skladu s členom 122, prvi odstavek, Poslovnika samo dokončno odloči v sporu, odloči tudi o stroških. V skladu s členom 69(2) istega poslovnika, ki se na podlagi člena 118 le-tega uporablja za postopek s pritožbo, se neuspehi stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Komisija je predlagala, naj se CMV naloži plačilo stroškov, in ker ta s predlogi ni uspela, se CMV naloži plačilo stroškov v zvezi z glavno pritožbo. CMV je predlagala, naj se Komisiji naloži plačilo stroškov nasprotne pritožbe, in ker ta s predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov v zvezi z nasprotno pritožbo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

- 1. Glavna pritožba in nasprotna pritožba se zavrneta.**
- 2. Comunità montana della Valnerina se naloži plačilo stroškov, ki se nanašajo na glavno pritožbo.**
- 3. Komisiji Evropskih skupnosti se naloži plačilo stroškov, ki se nanašajo na nasprotno pritožbo.**

Podpisi